

Марија Ивановска

Alain Badiou, "Ethics"

An Essay on the Understanding of Evil
London, New York, Verso, 2001

За Алан Бадју се вели дека е најзначаен и најоригинален филозоф на денешницава кој работи во Франција, и можеби е еден од најголемите ривали на Делез и Дерида. Таквото значење и вредност на овој француски филозоф е повод да се преведе на англиски јазик неговото најпознато дело „Етика“. Важноста на делото се гледа и по тоа што се појавува во серијата на издавачката куќа Verso што ја уредува влијателниот Славој Жижек.

Популарноста и интригантноста на книгата била неочекувана и од самиот автор. Сепак, причините за големиот успех се состојат во јасниот стил, прецизноста во изложувањето на идеите, и новините што тие иден ни ги нудат.

Централната тема, иако во целост не коинцидира со насловот на книгата, претставува обид за анализа на значењето на концептот „етика“ и морално-етичките практики на денешницава. Специфичната употреба на тој концепт во дискурсот на Бадју, доаѓа оттаму што, според него, концептот „етика“, денес, десигнира кон принципите кои го управуваат нашиот однос кон „она-што-се-случува“, ги обликуваат нашите ставови и објасненија на историските, научно-техничките или медуумските ситуации, и на тој начин, формираат инхерентни етики на тие дискурси.

Нормите на нашиот однос кон таквите ситуации се поддржани од страна на официјалните институции и нивниот авторитет. Констатирајќи ја оптовареноста на

Marija Ivanovska

Alain Badiou, "Ethics"

An Essay on the Understanding of Evil
London, New York, Verso, 2001

Пër Alan Badiou thonë se është filozofi më i rëndësishëm dhe më original i të sotmes i cili punon në Francë, dhe ndoshta është një nga rivalët më të mëdhenj të Delezit dhe Deridës. Rëndësia dhe vlera e tillë e këtij filozofi francez, është shkas që vepra e tij më e njohur "Etika" të përkthehet në anglisht. Rëndësia e veprës duket edhe në paraqitjen e saj në serinë e shtëpisë botuese Verso të cilën e udhëheq Slavoj Zhizheku i njohur.

Popullariteti dhe ajo që librin e bën intrigues e befaso i edhe vetë autorin. Megjithatë shkaqet për një sukses të madh qëndrojnë te stili i qartë, saktësia në shtruarjen e ideve dhe risitë që na i ofrojnë ato ide.

Tema qëndrore, edhe pse në tërësi nuk koинцидон me titullin e librit, paraqet orvatje për analizë të domethënies së konceptit "etik" dhe praktikat moralo-etike të së sotmes. Përdorimi specifik i këtij koncepti në diskursin e Badiou, sipas tij vjen së andejmi se, sipas tij, koncepti "etik", sot, designon kah parimet të cilat e drejtojnë raportin tonë kah "ajo-që-po-ndodh", i formësojnë qëndrimet dhe shpjegimet tona për situatat historike, shkencoroteknike dhe mediale dhe në këtë mënyrë formojnë etika inherente të atyre diskurseve.

Normat e raportit tonë ndaj situatave të tilla përkrahen nga ana institucioneve zyrtare dhe autoriteti i tyre. Duke konstatuar ngarkesën e ndodhive botërore me dimension etik, Badiou do të

светските случувања со етичка димензија, Бадју ќе си постави две главни цели: да ја испита природата на „етичкиот феномен“ на духот на времето, коментирајќи дека иследувањата од тој вид се доминантна философска ориентација, и да аргументира против употребата на зборот „етика“, која го поврзува со апстрактните категории како што се Човек, Човештво, Право, Закон и др.

Бадју книгата ја започнува со критика на „етичката“ идеологија и нејзините форми: доктрината на човековите права, етиката на мултикултурализмот, сликата на човекот како жртва, и, соогласно етичката компонента, како жртва на злото. Користејќи се со „апаратурата“ на постструктурализмот, Бадју „стандардно“ го деконструира враќањето на метафизиката и метафизичкиот субјект преку „враќањето кон етиката“ претставено во лицето на доктрината за човековите права.

Наспроти метафизичката позиција тој развива една етика на ситуација и вистина. За таа цел, тој конструира концептуален апарат, кој потсетува на градењето на нови вокабулари кои подобро би ја отсликале стварноста, во случајов- етичката. На тој начин, Бадју повторно се втурнува во метафизичките лавиринти.

Во секој случај „Етиката“ на Бадју е современа размисла за духот на времето, за поврзаноста на политичкиот дискурс и неговата оправданост со етичкиот. Размисла за Злото.

shtrojë dy qëllime kryesore: ta hulumtojë natyrën e “fenomenit etik” të frymës së kohës, duke komentuar se hetimet e këtij lloji janë orientim dominant filozofik dhe të japë argumente kundër përdorimit të fjalës “etikë”, e cila e lidh me kategoritë abstrakte, siç janë Njeri, Njerëzim, Drejtësi, Ligj etj.

Badiou librin e fillon me kritikë të ideologjisë “etike” dhe format e saj; doktrina e të drejtave të njeriut, etika e multikulturalizmit, imazhi i njeriut si viktimë dhe në përputhje me komponentën etike, si viktimë e së ligës. Duke e shfrytëzuar aparaturën e poststrukturalizmit, Badiou, në mënyrë standarde e dekonstrukton kthimin e metafizikës dhe subjektit metafizik nëpërmjet “kthimit kah etika” të paraqitur në fytyrën e doktrinës për të drejtat e njeriut.

Përkundër pozicionit metafizik, ai zhvillon një etikë të situatës dhe të së vërtetës. Për këtë qëllim ai konstrukton një aparat konceptual, i cili na e përkujton ndërtimin e vokabulareve të reja me të cilat më së miri do ta kishim pikturuar realitetin, në këtë rast etikën. Në këtë mënyrë Badiou përsëri futet në labirintet metafizike.

Sidoqoftë “Etika” e Badiou së është një mendim bashkëkohor për frymën e kohës, për lidhmërinë e diskursit politik dhe arsyeshmërsisë së tij me atë etik. Mendim për të Ligën

Përkthim: Lindita Ahmeti